

VAMBOLA LEPING
MERIKE KASEORG

ÜLESANNETE KOGU
MS OFFICE

MS Word

MS Excel

MS Access

NA-3425 XI

TARTU ÜLIKOOL
Majandusteaduskond
Rahanduse ja arvestuse instituut

Vambola Leping
Merike Kaseorg

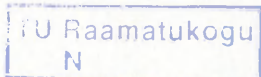
ÜLESANNETE KOGU *MS OFFICE*

Tartu 1998

Retsenseerinud:

Mati Tombak,

TÜ arvutiteaduse instituudi teoreetilise informaatika prof.

© Vambola Leping, Merike Kaseorg 1998.

 AS YÖRU TÄHT

SAATEKS

Käesolev trükis on harjutusülesannete kogu. See on mõeldud õppevahendiks Tartu Ülikooli Majandusteaduskonna üliõpilastele, kuid võib osutada heaks abiliseks ka teistele, kes soovivad omandada ja kinnistada vilumusi *Microsoft Office*'i kasutamisel.

Kogu sisaldab ülesandeid *Microsoft Office Professional*'i kolme komponendi kasutamisevilumuste lihvimiseks: *MS Word*, *MS Excel* ja *MS Access*.

Täname kõiki, kes aitasid kaasa selle trükise valmimisele.

Autorid

SISUKORD

1. <i>MS Word</i> 'i harjutused.....	5
2. <i>MS Excel</i> 'i harjutused.....	35
3. <i>MS Access</i> 'i harjutused.....	57

1. MS WORD'I HARJUTUSED

Ülesanne 1.1. Kirja suurus, stiil, joondamine.

Uudiseid

Arvutifirmade ühinemine toimub ka teistes maades. Jaapani suurfirmad *Hitachi* ja *Fujitsu* ühendavad jõud universaalarvuti uue mudeli väljatöötamiseks ja tootmiseks.

USA-s on käigus 80000 arvutit, teisel kohal maailma riikide seas on Saksamaa Liitvabariik 8000 arvutiga. Nendest vaid 19 protsenti leiab kasutamist keerukamateks töödeks nagu plaanimine ja modelleerimine.

USA firma *Ragen Precision Industries* esitleb esimest taskukompuutrit, mis kaalub vaid 110 grammi ning on varustatud vedelkristallkuvatablooga.

USA-s algab võitlus arvutikuritegevusega. Oaklandis läheb andmevarguse eest kohtu alla ühe arvutifirma töötaja. Teisal mõistetakse ühe ülikooli töötaja süüdi tarkvara piraatkoopiade valmistamises.

Arvutite tung riigihaldusse ei lähe sugugi tõrgeteta. Sveitsi kantonis Schaffhausenis toimub rahvahääletus selgitamaks, kas võtta omavalitsuse töös kasutusele arvuti. Hääletustulemused on arvuti vastu.

Hannoveri messil teevad ilma jaapanlased, kes kuulutavad, et nad vallutavad Saksa turu täielikult. Algust teeb kontsern *Sanyo*, kes IBM-i poolt toetatuna ründab väikearvutite maailmaturgu. Saksa maal ähvardab see rünnak ennekõike väikearvutite suurtootjat *Nixdorfi*. Ometi pole Jaapan üksnes konkurent, vaid ka partner. Esmakordselt kohtuvad Jaapani ja USA arvutiekspertid, et pidada nõu ühistöö asjus uute arvutite väljatöötamisel. Töörühma juhib saksa arvutipioneer Konrad Zuse.

Selgitus:

Lehekülje ääred: ülalt ja alt 2,5 cm, vasakult 3 cm, paremalt 1 cm.

Pealkiri: suurtähed, kirja suurus 14, rasvane kaldkiri, joondamine keskele

Iga lõigu vahele jätta üks tühi rida. Lõigud algavad taandega.

1. lõik: kirja suurus 12, joondamine vasakule
2. lõik: kirja suurus 18, joondamine paremale, punktiirjoonega allajoonitud
3. lõik: kirja suurus 14, joondamine vasakule, läbijoonitud kiri
4. lõik: kirja suurus 16, joondamine keskele, allajoonitud kaldkiri, reavahe 1.5
5. lõik: kirja suurus 10, joondamine paremale, rasvane kiri
6. lõik: kirja suurus 12, joondamine mõlema ääre järgi, topelt reavahe

Ülesanne 1.2. Sümbolite lisamine, sõna asendamine.

Džentelmeni tarkuseraamatust

Džentelmen vabastab alati oma koha, selleks et asuda paremale.

Džentelmen saadab alati oma naise rongile, kui tahab veenduda, et too ikka ära sõidab.

Džentelmen pöörab alati pilgu kõrvale, kui daam kannab raskeid pakke, sest tal on seda valus vaadata.

Džentelmen ei küsi kunagi daamilt, kui vana too on, vaid pärib, kui suured on ta lapsed.

Džentelmen vastab alati heale heaga, seepärast ootab ta kaua, kes alustab esimesena.

Kui džentelmen ei oska huvitavalt rääkida, püüab ta huviga kuulata.

Džentelmenile meeldib, kui temalt küsitakse võlgu suuremaid summasid — mida suurem summa, seda kergem on ära öelda.

Kui daam ei tule kohtamisele, kingib džentelmen lilled oma abikaasale.

Kui džentelmen nimetab daami kalliks, siis tähendab see, et ta vajab odavamat daami.

Kätt ja südant pakub daamile džentelmen, kellel pole pakkuda midagi muud.

Džentelmen peab alati teadma, mis tema daamile meeldib, et mitte sattuda sinna, kus seda oleks võimalik osta.

Tõeline džentelmen pole mitte kunagi, mitte kellelegi ja mitte midagi võlgu.

Kui džentelmen näeb, et külalistel on igav, jutustab ta neile anekdoodi. Kui selle peale ikka veel minema ei hakata, kordab ta lugu veel paar korda.

Selgitus:

A4 põikiformaat.

Pealkiri: kirja suurus 16, esitähe suurus 22, rasvane kiri, joondamine keskele

Tekst: kirja suurus 14, iga rea ette tuua erinev sümbol.

Asenda nimetavas käändes olev sõna džentelmen sõnaga härra (kaldkirjas).

Ülesanne 1.3. Indeksite kirjutamine m^2 – ruutmeeter m^3 – kuupmeeter g/m^2 – gramm ruutmeetri kohta kg/m^3 – kilogramm kuupmeetri kohta

$$x_2 + x_2 = 2x_2$$

$$5x_3 - 2x_3 = 3x_3$$

Ülesanne 1.4. Avalduse vormistamine

ILUSALONG LIILIA

Hr. Karl Kask

N. ministeeriumi kantsler

22.03.1998

Avaldus

Palun lubada mind põhipuhkusele 35 kalendripäevaks ja lisapuhkusele teenistusstaaži eest 5 kalendripäevaks 1. juulist kuni 9. augustini 1997.a.

Allkiri

Tiina Tamm

Üldosakonna juhataja

Selgitus:

Kirjuta avaldus (näidisest erinev). Asutuse nimi: kirja suurus 14, suurtähed, rasvane kiri, joondus vasakule. Avalduse teksti joondus mõlema ääre järgi, muu tekst joondusega vasakule.

Ülesanne 1.5. Tänukirja vormistamine

AS LEKTOR

AS Tamm

19.03.1998

Pikk 7

EE2400 TARTU

Lugupeetud Kalev Kuusk

Täname Teie kollektiivi meeldiva teenindamise eest.

Seoses sooviga haljastada uue kaubahalli ümbrus, pöördusime 24. märtsil Teie firmasse haljastusprojekti saamiseks. Teie haljastusagronoom paistis silma asjatundlike nõuannetega, samuti hoolitses ta projekti kvaliteetse elluviimise eest.

Kaunis majaümbrus rõõmustab nii meie töotajaid kui ka kliente.

Suur tänu Teile. Loodame ka edaspidi kasutada Teie firma teenuseid.

Lugupidamisega

Taimo Tammik

Müügiesakonna juhataja

Selgitus:

Mõtle tekst. Asutuse nimi: kirja suurus 14, suurtähed, rasvane kiri, joondus vasakule. Tänukirja tekst: joondus mõlema ääre järgi, muu tekst joondusega vasakule.

Ülesanne 1.6. Seletuskirja vormistamine**KÕRGEM TARKUSE KOOL**

Mati Uni
Sepa 26
Tuba 102

Tartu, 27.03.1998

S E L E T U S K I R I

Jäin täna tunni ajal magama, sest õppejõu hääli oli nii mahe ja monotoonne, et see lihtsalt uinutas mind. Pealegi olin ma öisest õppimisest väsinud.

Kahetsen oma tegu ja luban, et see ei kordu.

Alandlikult

Selgitus:

Mõtle tekst. Asutuse nimi: kirja suurus 14, suurtähed, rasvane kiri, joondus vasakule. Sõna "seletuskiri": suurtähtedega, sõrendatud kirjas, joondus vasakule. Seletuse tekst: joondus mõlema ääre järgi, muu tekst joondusega vasakule.

Ülesanne 1.7. Käskkirja ja lehekülje jaluse vormistamine

KÕRGEM TARKUSE KOOL

K Ä S K K I R I

Tartu, 29.03.1998

Alus: Mati Uni seletuskiri, 27.03.1998

Seoses õpilase Mati Uni sündsusetu käitumisega koolis tunni ajal avaldan talle noomituse.

Aleksander Suur
Rektor

Selgitus:

Mõtle tekst. Asutuse nimi: kirja suurus 14, suurtähed, joondus vasakule. Sõna "käskkiri": suurtähtedega, sõrendatud kirjas, joondus vasakule. Käskkirja tekst: joondus mõlema ääre järgi, muu tekst joondusega vasakule. Lisa: allkiri (kasuta *MS Paint*'i).

Lehekülje jalusesse trüki asutuse rekvisiidid (aadress, telefon, fax, registreerimisnumber, arveldusarve number ja panga nimi).

Ülesanne 1.8.

OÜ KALDA

K Ä S K K I R I

30.03.1998

Seoses Enn Metsa sagedase alkoholijoobes ametipostil viibimisega,

käsin: maksta välja Enn Metsa novembrikuu palk ning vabastada töölt alates 01.12.1997.

Allkiri

Vello Lepp
juhatuse esimees

Selgitus:

Mõtle tekst. Asutuse nimi: kirja suurus 14, suurtähed, joondus vasakule.
Sõna "käskkiri": suurtähtedega sõrendatud kirjas, joondus vasakule.
Käskkirja tekst: joondus mõlema ääre järgi, muu tekst joondusega vasakule.

Ülesanne 1.9. Tõendi vormistamine**PÕLVA TARBIJATE ÜHISTU**

20.03.1998 nr 7/103

TÕEND

Käesolevaga tõendame, et Kaire Karule on ajavahemikul
01.01.1998–31.03.1998 arvestatud töötasu 11 535.- krooni.

Mari Mets
Pearaamatupidaja

Kesk 10	Tel (279) 95 568	a/a 12151128141224
EE2600 PÕLVA		Hoiupank
reg nr 54001941		kood 650

Selgitus:

Mõtle tekst. Kopeeri tõendit A4 formaadile 2 korda.

Ülesanne 1.10. Tabulatsioonide paigaldamine

Juhi edukuse mõjurid

Mõjur

Edukas juht

Analüütiline mõtlemine	Suudab eristada olulisi detaile ebaolulistest. Leiab üles vasturääkivused. Suudab teha korrektseid järeldusi.
Proгноosisivõime	Suudab ette näha muudatusi organisatsiooni sees ja keskkonnas.
Keskendumine mitmele eesmärgile korraga	Suudab üheaegselt jälgida mitut konfliktset eesmärki.
Organisatsiooni tundmine	Tunneb organisatsiooni poliitikat, protseduure ja tähtsamatel ametikohtadel olevaid inimesi.
Eelistuste määramine	Tunnetab organisatsiooni kui tervikut. Säilitab igas olukorras eesmärkide hierarhia ja prioriteedid.
Julgus riskida	Julgeb vajadusel riskida. Seda ka juhul, kui madalama taseme juhid võivad mitte nõustuda ja juht võib kaotada oma positiivse imidži töötajate seas.

Selgitus:

Tabulatsioon on paigaldatud positsioonile 6 cm.

Ülesanne 1.11. Arve vormistamine

Arve nr. _____

Kuupäev _____

Firmale "Meistrimees" müüdi kaupa alljärgnevalt:

Toode	Ühik	Hind	Kogus	Kokku
Tapeet1	rull	104.-	76	
Tapeet2	rull	75.-	68	
Põrandavärv	kilo	24.-	34	
Hari	tk	38.-	12	
Pintsel	tk	12.-	47	
Käärid	tk	18.-	21	
Liim	purk	32.-	11	
Iluliist	m	13.-	89	
Lambid	tk	427.-	4	
Klambrid	karp	26.-	124	

Summa:

Käibemaks 18%:

Kokku:

Allkiri:

Selgitus:

Vormista arve blankett, arvuta, lisa allkiri.

Tabulatsioonid (joondusega vasakule) on paigaldatud positsioonidesse 3,5 cm, 6 cm, 8 cm, 10,5 cm.

Ülesanne 1.12.

1996. a. kasum mln. kr.

Hansapank	298.5
Hoiupank	74.9
Forekspank	46.1
Tallinna Pank	50.4
Ühispank	57.4
Tallinna Farmaatsiatehas	29.4
EVEA Pank	9.0
Pennu	2.9

Selgitus:

Tabulatsioon on paigaldatud: 7 cm joondusega koma koha järgi (*Decimal*)

Ülesanne 1.13.

Konto 71 "Tulude ja kulude koondkonto" deebetisse kogutakse kõik aruandeaasta kulud. Kulukontodel, kus arvestati jooksvaid kulusid, on järgmised deebetsaldod:

– konto 58 "Kauba ostukulud"	350000
– konto 51 "Elektrikulu"	5000
– konto 52 "Küttekulu"	10000
– konto 53 "Rendikulu"	20000
– konto 541 "Remondikulu"	5000
– konto 542 "Puhastusvahendite kulu"	3000
– konto 57 "Pakkematerjali kulu"	7000
– konto 55 "Põhivara amortisatsioon"	9600
– konto 61 "Palgakulud"	30000
– konto 62 "Sotsiaalkulud"	6000
– konto 63 "Ravikindlustuse kulud"	3900
– konto 59 "Finantskulud (intress)"	2000

Kokku

451500

Selgitus:

Tabulatsioon on paigaldatud 11 cm joondusega paremale.

Ülesanne 1.14. Eluloo vormistamine**CURRICULUM VITAE**

Nimi:	KÜLLIKE TAMM
Sünniaeg ja koht:	26. jaanuar 1960, Tartu
Aadress:	Uus 7-33, EE2600 Põlva, Eesti
Telefon:	(279) 96 945 (kodus)
Perekonnaseis:	vallaline, 1 laps (Katre – 1990)
Haridus ja kvalifikatsioon:	
09. 1984 – 03. 1989	Eesti Põllumajanduse Akadeemia Agronoomiateaduskond, agronoomia eriala
09. 1973 – 06. 1984	Põlva Keskkool
Täiendharidus:	
09. 1997	sekretärikoolitus, Dictum
10. 1995 – 11. 1995	saksa keel edasijõudnutele, STUDIUM
Töökogemus:	
1993 – 05. 1997	Põlva Tarbijate Ühistu, müüja
06. 1992 – 06. 1993	Räpina Põllumajanduslik Osa- ühing, reformikomisjoni raama- tupidaja
04. 1989 – 06. 1990	Räpina Sovhoostehnikum, seem- nekasvatuse agronoom
Täiendav info:	
– keeled	eesti keel – emakeel, valdan inglise ja vene keelt kõnes ja kirjas, suhtlemiskeelena soome keelt

– arvuti kasutamise oskus:	Windows'95 keskkond, Office'97, raamatupidamispro- gramm RAX
– autojuhiluba	B-kategooria
Harrastused:	ujumine, matkamine, rahvatants
Soovitajad:	PILLE KASK, Põlva Tarbijate Ühistu, kaupluse juhataja, telefon (279) 96 346, Metsa 15, EE2600 Põlva TARMO LEPP, AS Kodukolle, direktori asetäitja, telefon (279) 96 721 Niidu 9, EE2600 Põlva
Soovitatav tasu:	3000 krooni
<hr/> (kuupäev)	<hr/> (allkiri)

Selgitus:

Koostada CV antud näidise põhjal kasutades tabulatsiooni klahvi.

Ülesanne 1.15.

Teha X firma blanketile (päises firma nimi, jaluses firma rekvisiidid) reklaam, kus on kasutatud erinevat kirja suurust, stiili, toodud sisse pilt.

Ülesanne 1.16.

KAKS LÄHENEMIST TÖÖTAJATE HINDAMISELE

	TRADITSIOONILINE	STRATEEGILINE
Eesmärk	hinnangu andmine	tulemuste paranemine
Juht	on kontrollija	on partner
Töötaja	on passiivne	on initsiaator
Vaate suund	peeglisse (olevikku)	tulevikku
Väljund	hinnang tööle	suuremad saavutused
Läbiviimise aeg	kord aastas	jooksvalt
Mis seob	puuduvad	korporatiivsed eesmärgid
Tasustamine	vastavalt hindamise tulemustele	vastavalt tööpanusele
Kriteeriumid	määravad juhud	töötajad teevad ettepanekuid
Klient	pole kaasatud	on kaasatud
Protsessi olemus	kontroll	jagamine
Töötaja arenguplaan	puudub	hädavajalik element
Üksikisiku nägemus	ei arutata	on arenguplaani aluseks
Õhkkond	sagedased konfrontatsioonid	toetav

Selgitus:

Trüki tekst, kasutades tabulatsiooniklahvi. Konverteeri tekst tabeliks.

Ülesanne 1.17.

KOOSTÖÖ HINDAMISPROTSESSIS

Allüksuste jubid	Personalitöötajad	Töötajad
<ul style="list-style-type: none"> • koos personali-töötajatega töötavad välja hindamisprotseduuri • täidavad hindamisvormid alluvate kohta • annavad alluvatele tagasisidet 	<ul style="list-style-type: none"> • koos allüksuste juhtidega töötavad välja hindamisprotseduuri • koordineerivad hindamisvormide täitmist • treenivad juhte tagasiside andmiseks 	<ul style="list-style-type: none"> • võivad hinnata kaastöötajate tööd • võivad hinnata iseenda tööd • osalevad tagasiside andmise protsessis • võivad hinnata juhti

Selgitus:

Tabeli pealkiri suurtähtedega kaldkirjas, tabeli päis rasvases kaldkirjas. Tabelil puudub ümbritsev joon. Loetelu tegemiseks kasuta punkti.

Ülesanne 1.18.

Jrk. nr.	Materjal	Ühik	Hind	Kogus
1.	Vaip	m ²	104.-	780
2.	Trepivaip	jooksev m	89.-	1200
3.	Tapeet 1	rull	78.-	35
4.	Tapeet 2	rull	86.-	143
5.	Põrandavärv	kilo	24.-	20
6.	Hari	tk	35.-	24

Selgitus:

Tabeli jooned ¾ punkti, päise joondus keskele, kahe viimase tulba arvud joonda arvu viimase numbri järgi.

Ülesanne 1.19.

Šokolaadi maitsegrupid sõltuvalt kakaotoodete ja suhkru sisaldusest

Šokolaadi maitsegrupp	Sisaldus %	
	Kakaotooted	Suhkur
Väga magusad šokolaadid	33	57–60
Magused šokolaadid	33	45–56
Poolmagusad šokolaadid	40	40–50
Poolmõrud šokolaadid	45	mitte üle 45
Mõrud šokolaadid	55	mitte üle 42
Väga mõrud šokolaadid	65	mitte üle 30

Selgitus:

Tabeli pealkiri ja päis rasvases kirjas, joondusega keskele. Päises kahekordne joon, ülejäänud tabeli jooned 1½ punkti, joondamine keskele.

Ülesanne 1.20.

Kaupluste arv, kuukäive ja elanike arv Lõuna-Eesti maakondades novembris 1995

Maakond	Kpl. arv	Kuukäive (milj. kr.)	Elanike arv (tuh.)	Käive el. kohta (kr. kuus)
Tartumaa	568	106.4	154.9	686.89
Võrumaa	314	29.1	44.6	652.47
Lõuna-Eesti	1496	197.8	318.3	621.43
Põlvamaa	207	20.4	36.4	560.44
Valgamaa	239	21.7	40.3	538.46
Jõgevamaa	168	20.2	42.1	479.81

Selgitus:

Tabeli pealkiri kaldkirjas. Tabelis punktiirjooned, arvud joondada arvu viimase numbri järgi, ülevalt kolmas rida rasvases kirjas ja varjutusega.

Ülesanne 1.21. Blanketi vormistamine

Arve nr..... " " 199... a.

Müüja
(nimi, aadress, registreerimise nr. või isikukood)

Pank, kood

Arveldusarve nr.....

Ostja
(nimi, aadress)

Jrk.nr.	Kauba või teenuse nimetus	Kogus	Hind	Summa
Summa ilma käibemaksuta				
Summa käibemaksuga				
Käibemaks 18%				

Direktor

Raamatupidaja

Selgitus:

Blankett vormista kirja suurusega 14, sulgudes olev tekst kirja suurusega 10. Lisa tänane kuupäev väljana.

Ülesanne 1.22. Blanketi vormistamine

Memoriaalorder nr.

Sissekanne kuu 199... a.

Alus (viide dokumentidele või sissekande sisule)	Debiteeritav konto	Krediteeritav konto	Summa
Kokku			

“...” 199... a.

Lisa lehel

Raamatupidaja

Ülesanne 1.23.

Koosta dokumendipõhjane tabel X firma töötajate andmetega
(nimi, sünniaeg, aadress, amet, palk).

Ülesanne 1.24.

Firma regionaalset tootmispotentsiaali mõjutavate tegurite faktormatriks

Mõjutegurid	Faktorlaadungid			Kommunaalteedid (b_1^2)
	F_1	F_2	F_3	
	a_{11}	a_{12}	a_{13}	
Firma töötajate arv	0,551	0,392	-0,028	0,458
Firma filiaalide tootmispind	0,109	0,337	-0,502	0,377
Firma filiaalide arv	0,439	0,107	0,279	0,257
Elanike sissetulekud	0,342	0,768	-0,064	0,711
Elanike rikkus	0,388	0,771	0,299	0,834
Rahavood	0,781	0,029	0,199	0,650
Tööstalase elanikkonna osatähtsus	0,416	0,199	-0,005	0,213
Linnaelanikkonna osatähtsus	0,893	0,109	-0,141	0,829
Maaelanikkonna asustustihedus	0,311	0,119	0,614	0,488
Tööstus	0,769	0,017	0,204	0,633
Teenindus	0,611	0,011	0,101	0,384
Infrastruktuur	0,300	0,301	0,611	0,554
Panus: P_1^2	3,508	1,620	1,260	6,388

Selgitus:

Vormista tabel A4 põikformaadis. Tabelit ümbritseb kahekordne joon, sisemised jooned on punktirjooned.

Ülesanne 1.25.

Tabel

Funktsiooni tüüp	Vabaliige	X	X ²	X ³	R ²	d
1) Mudel	166,467	19,933	-	-	0,8409	0,716
1. Lineaarne	se = (19,021)	(3,066)				
2) Mudel	222,383	-8,025	2,542	-	0,9284	1,038
2. Ruutmudel	se = (23,488)	(9,809)	(0,869)			
3) Mudel	141,767	63,478	-12,962	0,939	0,9983	2,70
3. Kuupmudel	se = (6,375)	(4,778)	(0,986)	(0,059)		

Selgitus:

Vormista tabel A4 põikiformaadis.

Ülesanne 1.26. Ümbrikutele trükkimine

Koosta *Word'*is andmebaas 15 isiku kohta (eesnimi, perekonnanimi, tänav, indeks, linn, riik, kodune telefon, töötelefon).

Vormista neile isikutele ümbrikud X firma nime ja aadressiga.

Ülesanne 1.27. Lisa ümbrikutele nimeline kutse.**Ülesanne 1.28.** Vormista A4 formaadi ulatuses kirjalipikuid.**Ülesanne 1.29.** Raami ja pildi lisamine

Kujunda raami sisse tänukiri. Lisa raamile jooned. Teksti kaugus raami servadest 1.5 cm.

Ülesanne 1.30.

Kujunda raami sisse diplom. Lisa raamile taust ja varjutus. Too raami sisse pilt.

Ülesanne 1.31.

Guinnessi rekordite raamat 1996

Kellad

Täpseim kell, mida saab osta, on Hewlett-Packardi HP 5071A esmane sagedusstandard, mida toodetakse 1991. aastast. See töötab aatomikella põhimõttel, on personaalarvuti suurune, maksab 54 000 dollarit ja eksib ühe sekundi võrra 1,6 miljoni aasta jooksul.

Vanim kell, mis veel töötab, pärineb 1386. aastast ja asub Salisbury katedraalis Inglismaal. Rohkem kui viie sajandi jooksul on see tiksunud üle 500 miljoni korra.

Maailma suurim kell ehitati 1865–1868. aastal ja see asub St. Pierre'i katedraalis Beauvais's, Prantsusmaal. See koosneb 90 000 osast ja on 12,1 meetrit kõrge, 6,09 meetrit lai ning 2,7 meetrit sügav.

Selgitus:

Too dokumenti *Microsoft ClipArt Gallery* pilt. Kahele poole pilti trüki tekst.

Ülesanne 1.32.

Too A4 põikiformaadile üks pilt vasakule ja teine paremale servale. Kahe pildi vahele trüki reklaam. Lisa värviline raam koos varjutusega.

Ülesanne 1.33. *Microsoft WordArt*

Guinnessi rekordite raamat 1996

Elamud ja hotellid

Kõrgeim asula maailmas on Basisi kindlus India ja Tiibeti piiril, mis asub 5990 meetri kõrgusel.

Vanim osaliselt säilinud kindlus on Gomdan Jeemenis, mis pärineb esimesest sajandist ja millel oli algselt 20 korrust.

Suurim palee on keiserlik palee Pekingi kesklinnas, mille põhiplaaniks on 960 x 750 m ristkülik (pindala 72 ha). Vanimad osad pärinevad XV sajandi algusest, kuid enamik hooneid on XVIII sajandist. Versailles loss Pariisi lähedal on 580 meetrit pikk ja selle fassaadil on 375 akent. Moodsatest lossidest on suurim Brunei sultani palee riigi pealinnas Bandar Seri Begawanis. See valmis 1984. aastal ja läks maksma umbes 5,6 miljardit krooni. Palees on 1788 ruumi ja 257 käimlat. Maa-aluses garaažis on ruumi sultani 153 autole.

Selgitus:

Kujunda pealkiri *Microsoft WordArt*'iga. Lisa lõikudele dekoratiivne algustäht.

Ülesanne 1.34.

Kujunda aukiri *Microsoft WordArt*'iga.

Ülesanne 1.35. Veergudesse trükkimine

Äriplaani osad peaksid sisaldama alltoodud infot.

1. Lühike üldine ülevaade kogu projektist ja selle tähtsamatest momentidest.
2. Tutvustav osa, kus annate ülevaate oma ettevõttest, selle ajaloost, oma tegevusvaldkondadest ja pakutavatest toodetest-teenustest.
3. Turustusvõimaluste analüüs, mille tulemuseks peab olema konkreetne numbrites väljendatud müügiproгноos. Kui te seda ei suuda, siis on ka kogu ülejäänud töö äriplaani kallal mõttetu. Samast osast peaks selguma ka müügile tehtavad kulutused.
4. Tootmis- ja/või tegevuskava, mis peale tehnoloogia, selleks vajalike ressursside ja tegevuse tulemuste kirjeldamise peab sisaldama veel infot kogu ettevõtmist oluliselt mõjutavate inimeste kohta ning esmatahtsate toimingute kalenderplaani. Sellest osast peaks selguma nii investeeringute vajadus kui ka põhiline osa kuludest.
5. Finantsrehkendused, mis peavad sisaldama investeeringute vajaduse ja võimalike allikate analüüsi, aruandevormidele vastavaid tulevikuennustusi bilansi ja kasumiplaani näol, rahavoo plaani (äriplaanis kasutatav vorm on erinev aastaaruannetes kasutatavatest) ja mõningaid analüüsi, millest äriplaani jaoks kõige olulisem on nn. kasumiläve ehk ots-otsaga kokkutuleku analüüs. Kui te ei soovi oma äriplaanis esitada kogu

finantsrehkenduste paketti, siis tuleb pidada silmas, et laenu-
taotluse korral on tähtsaim rahavooplaan, partneri otsingul aga
kasumiplaan.

6. Lisad, mis muuhulgas peavad tingimata sisaldama 2–3 viimase
ajavahemiku bilanssi.

Äriplaani maht sõltub otseselt projekti maksumusest. Pikkus võib
kõikuda kümnest kuni mitmesaja leheküljeni. Mida rohkem raha
on vaja, seda suurem on risk ja seda põhjalikum peab olema eel-
töö. Üldjuhul peaks kulutused äriplaani koostamiseks mahtuma
vahemikku 0,4–1,2% kogu projekti maksumusest.

Selgitus:

A4 põikiformaat. Trüki pealkiri üle lehe (jooni kahekordse joonega alla)
ja tekst veergudesse. Kujunda iga lõik erinevaid veergude kujundamise
võimalusi kasutades. Ühele variandile lisa ka joon. Lõikude esitähed
trüki rasvases kirjas.

Ülesanne 1.36. Loetelu vormistamine

Koosta viietasemeline loetelu, kasutades sümboleid, numbreid ja
erinevaid taandeid.

Ülesanne 1.37. Valemite kirjutamine

$$\begin{aligned} h_{\text{opt}} &= (0,0688) \cdot \sqrt{17 / (1 - (17 \cdot 0,2007^2))} = \\ \text{a)} \quad &= 0,0688 \cdot \sqrt{\frac{17}{1 - 17 \cdot 0 \cdot 0,0403}} = 0,5055 \end{aligned}$$

$$\text{b)} \quad 1 - P_i = 1 - \frac{1}{1 + \exp\left\{ \frac{\quad}{\quad} \right\}} = \frac{1 + \exp\left\{ \frac{\quad}{\quad} \right\} - 1}{1 + \exp\left\{ \frac{\quad}{\quad} \right\}} = \frac{\exp\left\{ \frac{\quad}{\quad} \right\}}{1 + \exp\left\{ \frac{\quad}{\quad} \right\}}$$

$$c) \quad \min RSS = \min \sum_{i=1}^n e_i = \min \left(\sum_{i=1}^n (Y_i - \hat{Y}_i)^2 \right)$$

$$d) \quad d \approx 2 \left(1 - \frac{\sum (u_i u_{i-1})}{\sum u_i^2} \right)$$

$$e) \quad \begin{cases} 3.75 + 2.5e_1 \geq 0 \Rightarrow e_1 \geq \frac{-3.75}{2.5} = -1.5 \\ 37.5 - 5e_1 \geq 0 \Rightarrow e_1 \leq \frac{+3.75}{-5} = -0.75 \end{cases}$$

$$f) \quad Z = \alpha \sqrt{2KQC} + \left(\frac{1-\alpha^2}{\alpha} \right) \frac{KQ\sqrt{C}}{\sqrt{2KQ}}$$

$$g) \quad \Delta N_v = F_N \left[w_n e^{-\alpha t} (1-\delta)^{1/p} (c/w)^{1/(1-p)} \cdot V \right]$$

$$h) \quad M = \in_n V^{eq} \left[\frac{p_m(1+t_m)}{p_v} \right]^{eq_2}$$

$$\begin{aligned} \max Z &= c_1 x_1 + c_2 x_2 + \dots + c_n x_n + d \\ a_{11}x_1 + a_{12}x_2 + \dots + a_{1n}x_n &= b_1 \\ a_{21}x_1 + a_{22}x_2 + \dots + a_{2n}x_n &= b_2 \\ &\dots \\ a_{m1}x_1 + a_{m2}x_2 + \dots + a_{mn}x_n &= b_m \\ x_1 \geq 0 \quad x_2 \geq 0 \quad x_n \geq 0 \end{aligned}$$

$$j) \quad \ln \frac{Y_i}{X_{1i}} = B_0 + B_1 \ln \frac{X_{2i}}{X_{1i}} + u_i$$

$$k) \quad \sum \beta_k = \beta_0 (1 + \lambda + \lambda^2 + \lambda^3 + \dots) = \beta_0 \left(\frac{1}{1-\lambda} \right)$$

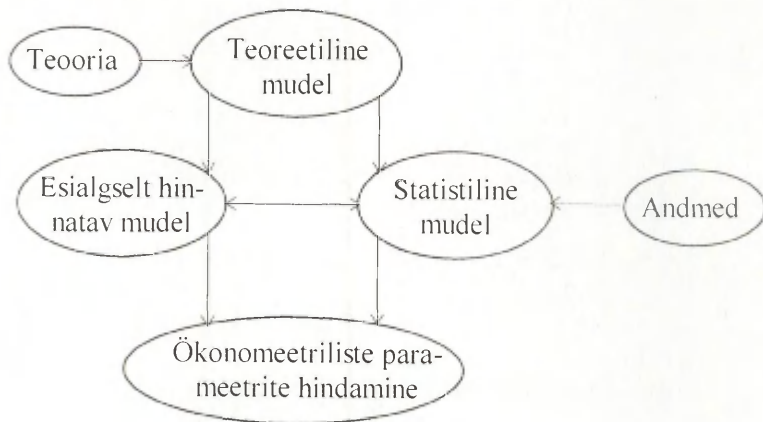
$$l) \quad Y_t = \alpha + \beta_0 X_{t-1} + \beta_1 X_{t-1} + \beta_2 X_{t-2} + \dots + u_t$$

$$m) \quad \text{MEDIAN LAG} = \frac{\sum_{k=0}^{\infty} k \beta_k}{\sum_{k=0}^{\infty} \beta_k}$$

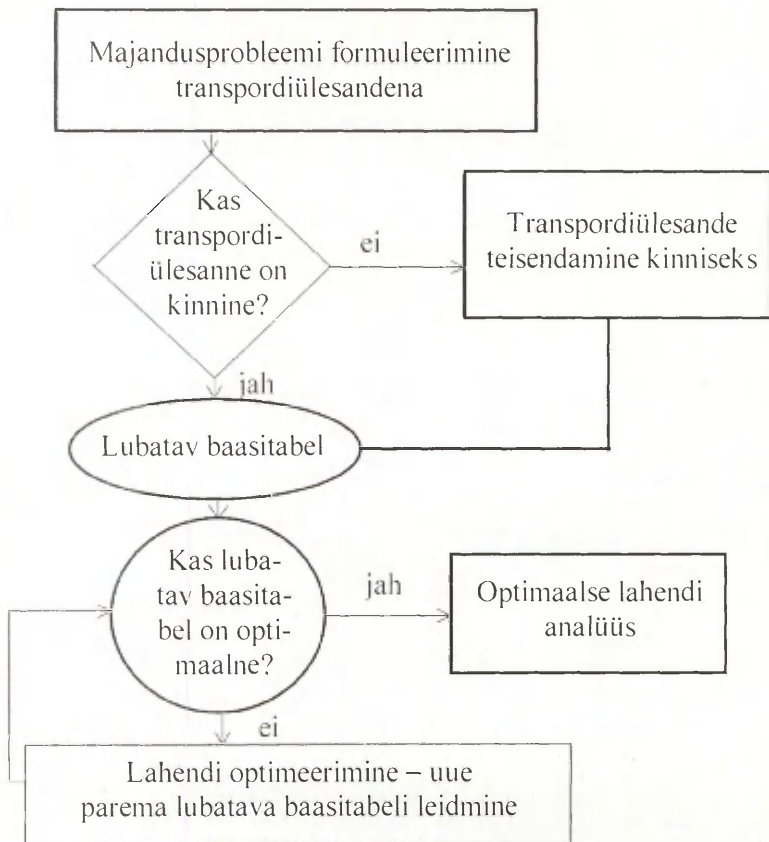
$$n) \quad \hat{Y}_t = A_0 + \sum_{i=0}^{20} B_i X_{t-i} + u_t$$

$$o) \quad \frac{\sum_{i=1}^n X_i' \sum_{i=1}^n Y_i - \sum_{i=1}^n (X_i')^2 \sum_{i=1}^n X_i' Y_i}{\sum_{i=1}^n (X_i')^2 - \sum_{i=1}^n (X_i')^2}$$

Ülesanne 1.38.

Joonis B. Teoreetiline modelleerimine

Ülesanne 1.39. Jooniste tegemine

Joonis A. Transpordiülesande lahenduskäik

Selgitus:

Joonisel olevad objektid teha erinevate joonelaiuste ja stiilidega.

2. MS EXCEL'I HARJUTUSED

Ülesanne 2.1. MS Excel'i tabeli lisamine MS Word'i teksti juurde
Aktsiaseltsil "Algus" oli nii vara kui omakapitali 200 000 krooni.
Osteti materjali 60 000 krooni eest ja masin maksumusega
120 000 krooni. Ostu eest on tasumata.

AS "ALGUS"

Bilanss

"..."..... 199....a.

(majandustehingu nr. 1 järgselt)

Aktiva		Passiva	
Raha	200000	Lühiajaline pangalaen	100000
Materjal	60000	Võlad hankijatele	180000
Masinad ja seadmed	120000	Omakapital	100000
Kokku aktiva	380000	Kokku passiva	380000

Ülesanne 2.2.

Kokkuleppel pangaga vormistati laenuleping ümber. Uue lepingu kohaselt on laenu üldsumma endiselt 100 000 krooni, sealhulgas pikaajalise laenu summa 50 000 krooni ja lühiajalise laenu summa 50 000 krooni.

AS "ALGUS"

Bilanss

"..." 199...a.

(majandustehingu nr. 3 järgselt)

Aktiva		Passiva	
Raha	200000	Lühiajaline pangalaen	50000
Materjal	20000	Võlad hankijatele	180000
Lõpetamata toodang	40000	Pikaajaline pangalaen	50000
Masinad ja seadmed	120000	Omakapital	100000
Kokku aktiva	380000	Kokku passiva	380000

Ülesanne 2.3.

Ettevõtete kohta on teada järgmised aruandeaasta andmed:

E/v nr.	Töötajate arv (in.)	Toodangu maht (100 000 EEK)
1	32	2,2
2	28	1,5
3	59	9,6
4	23	2,8
5	46	6,7
6	57	8,6
7	61	11,4
8	35	4,9
9	44	4,8
10	60	10,2

Arvuta:

- töötajate arv kokku ja keskmiselt ühe ettevõtte kohta;
- toodangu maht kokku ja keskmiselt ühe ettevõtte kohta;
- toodangu maht keskmiselt ühe töötaja kohta.

Paiguta tabel A4 püstiformaadil horisontaalselt ja vertikaalselt keskele. Lisa lehe päisesse tabeli pealkiri ja jalusesse oma nimi.

Ülesanne 2.4.

Alusta tabeli trükkimist lahurist A1. Tabeli piis varjutada, päise all kahekordne joon.

Arve	Kuup.	Kood	Ostja	Summa	Käibemaks	Kokku
100	01.02.97	2	AS Kolm Krooni	15000		
101	02.02.97	5	AS Kuuseke	5000		
102	03.02.97	9	Linnavalitsus	7000		
103	04.02.97	1	Pood 1	3500		
104	04.02.97	3	Pood 4	16000		
105	04.02.97	2	AS Kolm Krooni	4800		
106	04.02.97	4	Pood 5	9000		
107	05.02.97	7	Kalev	3280		
108	06.02.97	19	MFTK	5200		
109	07.02.97	2	AS Kolm Krooni	13500		

Teosta arvutused. Lisaks arvuta:

e7-f11-g3= ; e10+f9+f3= ; e4:f4:g9= ; e3*e5*f8*e7= ; e5+f7 korrutatud g6= ; g2-f7 jagatud g6-e9= ; g11-e11 korrutatud f5= ; e2+g9 jagatud e5-f9= .

Ülesanne 2.5.

Käibeandmik

Kontod	Algsaldod		Käibed		Lõppsaldod	
	deebet	kreedit	deebet	kreedit	deebet	kreedit
1. Kassa	500	-	1500	1000	1000	-
2. Arvelduskonto	48000	-	1000	40500	8500	-
3. Deebitorid	1500	-	-	1000	500	-
4. Põhivara	200000	-	-	-	200000	-
5. Kreeditorid	-	30000	30000	-	-	-
6. Pangalaenu	-	20000	10000	-	-	10000
7. Aktsiakapital	-	200000	-	-	-	200000
Kokku	250000	250000	42500	42500	210000	210000
	1)		2)		3)	

Selgitus:

Vormista tabel A4 põikformaadis.

Ülesanne 2.6.

Vormista ülesanded 2.7 ja 2.8 erinevatele töölehtedele. Ülesande 2.8 lõppu võta kokku mõlema ülesande summa ja käibemaks valemitega, mis viitavad vastavatele lahtritele ülesande 2.7 töölehel.

Ülesanne 2.7.**PRINTERID**

Mudel	Hind	Kogus	Summa	Käibemaks
CANON BJ-30	3894	9		
CANON BJC-70	5074	3		
CANON BJ-200ex	3490	4		
CANON BJC-210	4290	6		
CANON BJ-4100	5890	5		
CANON BJ-610	9853	2		
CANON BJ-460	5890	7		

Arvuta. Mastaabi väljatrükk A4 formaadi suuruseks.

Ülesanne 2.8.**PRINTERID**

Mudel	Hind	Kogus	Summa	Käibemaks
EPSON	2794	8		
EPSON	2174	6		
EPSON	2580	3		
EPSON	3215	5		
EPSON	4673	7		
EPSON	3564	4		
EPSON	5236	9		

Arvuta.

Ülesanne 2.9.

PALGATABEL

Nimi	Palk	Lisatasu 30%	Kokku	Tulumaks	A/i 1%	Väljamaks
1. Karu, Tiit	1850					
2. Vaher, Mari	2210					
3. Mäng, Tiit	2890					
4. Kala, Maarika	1600					
5. Uibo, Lea	1750					
6. Saar, Eva	1200					
7. Tamm, Taavi	2400					
8. Tasa, Kaupo	3500					

Kokku:

Arvuta: miinimumpalk, maksimumpalk, keskmine palk.

Kui arvutused on tehtud, siis moodusta diagramm, kus võrdle

a) 3., 4., 5. ja 6. töötaja palku, lisatasusid ja väljamaksmisele kuuluvat summat;

b) 1., 2., 7. ja 8. töötaja andmeid veergudest: kokku, tulumaks ja a/i maks.

Ülesanne 2.10.

Moodusta ülesande 2.4 põhjal erinevaid 2-mõõtmelisi diagramme.

Ülesanne 2.11. Kolm seotud tabelit ühelt lehel. Palgaanalüüs*Palgafond*

	<i>Jan</i>	<i>Feb</i>	<i>Mar</i>	<i>I kv.</i>
<i>Põhi</i>	30,70	31,70	33,50	95,90
<i>Lääs</i>	50,00	52,20	55,10	157,30
<i>Ida</i>	62,20	64,30	66,70	193,20
<i>Lõuna</i>	75,70	76,50	80,00	232,20
<i>Kokku</i>	218,60	224,70	235,30	678,60

Keskmine töötajate arv

	<i>Jan</i>	<i>Feb</i>	<i>Mar</i>	<i>I kv.</i>
<i>Põhi</i>	13,30	13,00	12,70	13,00
<i>Lääs</i>	23,10	23,00	21,20	22,43
<i>Ida</i>	27,00	26,30	24,50	25,93
<i>Lõuna</i>	28,00	27,10	28,00	27,70
<i>Kokku</i>	91,40	89,40	86,40	89,07

Keskmine palk

	<i>Jan</i>	<i>Feb</i>	<i>Mar</i>	<i>I kv.</i>
<i>Põhi</i>	2,31	2,44	2,64	7,38
<i>Lääs</i>	2,16	2,27	2,60	7,01
<i>Ida</i>	2,30	2,44	2,72	7,45
<i>Lõuna</i>	2,70	2,82	2,86	8,38
<i>Kokku</i>	2,39	2,51	2,72	7,62

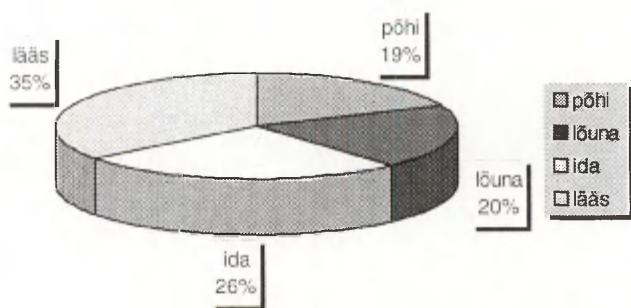
Ülesanne 2.12.

ESTONIAN AIR

Müügi aruanne

Suund	January	February	March
<i>põhi</i>	13270,00	15670,00	19850,00
<i>lõuna</i>	10111,00	13400,00	20800,00
<i>ida</i>	22100,00	24050,00	27890,00
<i>lääs</i>	10800,00	21500,00	37550,00
Kokku	56281,00	74620,00	106090,00

Müük märtsis

Selgitus:

Tabeli päis ja "Kokku" rida rasvases kaldkirjas. Lisa diagramm. Diagrammil olevad tekstid trüki varjutusega kasti.

Ülesanne 2.13.

Moodusta ülesande 2.7 põhjal erinevaid 3-mõõtmelisi diagramme. Lisa töölehele käesolev kuupäev ja kellaaeg.

Ülesanne 2.14.

PALGALEHT NR: _____

1998. a. märtsikuu eest

Kassale väljamaksmiseks ajavahemikul _____ kuni
_____ 1998. a. _____ EEK _____
senti suuruses summas.

Juhataja: _____ Raamatupidaja: _____

Käesoleva palgalehe järgi on välja makstud _____ EEK _____
senti (_____ EEK ja _____ senti) ja depo-
neeritud _____ EEK _____ senti (_____ EEK ja _____
senti).

Kassiir: _____ Kassa order nr. ____ " ____ " _____ 1998. a. *

Ees- ja perekonnanimi	Palk	Tulumaks	Välja maksta	Allkiri
1. Margit Kriisa	1900			
2. Piia Saarde	2100			
3. Viive Uuk	2457			
4. Maimu Tõnisson	1750			
5. Reet Sosnitski	1810			
6. Harry Tsemjanski	1847			
7. Urve Hüva	2345			
8. Tea Heinaste	1765			
9. Kati Patrael	2223			

Kokku:*Selgitus:*

Vormista palgalehe blankett. Moodusta tulpdiaagramm.

Ülesanne 2.15.

Müük

	hind	Jaanu ar		Veebruar		Märts		Kvartal kokku	
		kogus	kokku	kogus	kokku	kogus	kokku	kogus	kokku
Suused	1157	36		32		26			
Saapad	678	24		28		18			
Klambrid	189	48		22		24			
Suusakepid	76	32		14		22			
Suusamääre	62	17		13		19			

Selgitus:

Kujunda tabeli päise 1. rea tekst suunaga ülalt-alla ja 2. rea tekst alt üles. Arvuta. Moodusta erinevate lahrite põhjal erinevaid diagramme.

Ülesanne 2.16.

Tootmine

	Jaan.90	Jaan.91	Jaan.92	Jaan.93	Jaan.94	Jaan.95	Jaan.96	Jaan.97
I osakond	134,6	146,7	158,9	164,3	178,9	192,6	210,6	223,4
II osakond	256,4	278,3	253,2	287,6	320,7	297,6	304,6	300,8
III osakond	342,6	367,4	375,8	384,3	389,7	392,1	397,3	423,5
IV osakond	201,3	213,4	208,6	201,3	222,2	214,7	312,1	287,9
Kokku								

Selgitus:

Triiki tabel, kasutades automaatset täitmist. Moodusta diagramm. Lisa trendijoon. Arvuta.

Ülesanne 2.17.

Vormista ülesanne 1.11 *Excel*'is. Arvuta. Moodusta erinevaid diagramme järgnevatest lahtritest:

- a) toode, kogus, kokku
- b) toode, hind, kogus.

Ülesanne 2.18.

Vormista ülesanne 1.20 *Excel*'is. Moodusta erinevaid diagramme järgnevatest ridadest ning veergudest:

- a) Tartumaa, Lõuna-Eesti, Valgamaa
- b) Võrumaa, Põlvamaa, Jõgevamaa
- c) maakond, kaupluste arv, elanike arv
- d) maakond, kaupluste arv, kuukäive.

Ülesanne 2.19.

Vormista ülesanne 1.22 *Excel*'is.

Ülesanne 2.20.

Moodusta oma loetelu *AutoFill*'iga täitmiseks.

Ülesanne 2.21.

Moodusta tuttavate andmebaas.

Ülesanne 2.22. Auto liisimise võimalused Tallinna firmades

Üued autod	Mark	Liisingufirma	Auto hind	Esimene sis- semakse	Perioodi pik- kus	Kuumakse hinn (Km-ta)
Ford Mondeo		Ühisliising	250000	37500	kuni 36 kuud	3500
Volvo V903.01		Hansa Liising	447600	67140	kuni 48 kuud	6731
Volvo S40 1.81		Hansa Liising	303800	45570	kuni 48 kuud	4570
Renault Twingo 1.21		Hansa Liising	129000	19350	kuni 48 kuud	1939
Renault Megane Classic 1.61		Hansa Liising	199000	29850	kuni 48 kuud	2992
Audi A3		Ühisliising	250000	50000	kuni 48 kuud	3158
Nissan Almera		Hansa Liising	169900	25485	kuni 48 kuud	2710
Nissan Primera		Hansa Liising	219900	32985	kuni 48 kuud	3500
Hyundai Sonata		Hoiupanga Liising	255000	38250	kuni 48 kuud	5000
Kia Clarus 1.8SLX		Ühisliising	179900	28802	kuni 48 kuud	2875
VW Polo 1.01		Hoiupanga Liising	119000	17850	kuni 48 kuud	1800
VW Passat		Hoiupanga Liising	247900	37185	kuni 48 kuud	3800
Fiat Punto *		Tallinna Panga Liising	122900	18435	kuni 60 kuud	2900
Fiat Bravo*		Tallinna Panga Liising	157900	23685	kuni 60 kuud	4200

Selgitus:

A4 põikitorjumat. Triiki * lahutusse märkus: Tallinna Panga Liising võimaldab kasutusrendiga ostmist ainult juriidilistele isikutele. Prindi tehkeilg välja koos lahtrimärkusega.

Ülesanne 2.23. Koosta tabel, mille iga lahter sisaldaks loogilise terviku (tegu ja karistus eraldi).

Valik rahatrahve haldusõigusrikkumiste eest

• metsa või üksikute puude või põõsaste ebaseaduslik raatamine või muul viisil kahjustamine	10-200 päevapalka või haldusarest
• ehituseeskirjade ja -normide rikkumine	kuni 200 päevapalka
• kohaliku omavalitsuse järelvalveinseneri või chitustjärelvalve eest vastutava ametniku ettekirjutuste täitmata jäätmine	kuni 100 päevapalka
• koerte ja kasside pidamise eeskirjade rikkumine	kuni 10 päevapalka
• mootorsõiduki juhtimine jooobeseisundis	50-150 päevapalka või võetakse load kuni 2 aastaks või trahv 40-120 päevapalka ja võetakse load 6-12 kuuks

Miinimumpäevapalk on 28 krooni.

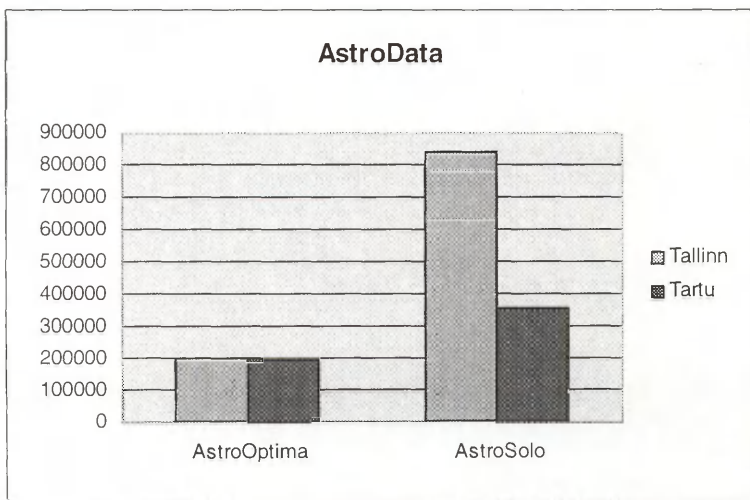
Ülesanne 2.24. Liigendtabelid

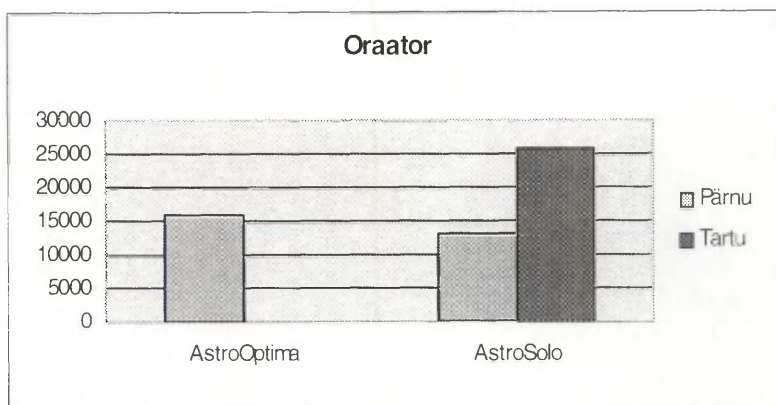
Aasta	Kuu	Arvuti	Müüja	Summa	Linn
1997	11	AstroSolo	AstroData	120000	Tartu
1997	11	AstroOptima	AstroData	100000	Tartu
1997	11	AstroSolo	AstroData	360000	Tallinn
1997	11	AstroOptima	AstroData	100000	Tallinn
1997	12	AstroSolo	AstroData	240000	Tartu
1997	12	AstroOptima	AstroData	100000	Tartu
1997	12	AstroSolo	AstroData	480000	Tallinn
1997	12	AstroOptima	AstroData	100000	Tallinn
1998	1	AstroSolo	AstroData	130000	Tartu
1998	1	AstroOptima	AstroData	80000	Tartu
1998	1	AstroSolo	Oraator	26000	Tartu
1998	1	AstroSolo	Oraator	13000	Pärnu
1998	1	AstroSolo	AstroData	390000	Tallinn
1998	1	AstroOptima	AstroData	160000	Tallinn
1998	1	AstroOptima	Oraator	16000	Pärnu

Koosta ülaltoodud tabeli põhjal järgnevad tabelid ja diagrammid.

Müüja	AstroData
-------	-----------

Sum of Summa		Arvuti		
Aasta	Linn	AstroOptima	AstroSolo	Grand Total
1997	Tallinn	200000	840000	1040000
	Tartu	200000	360000	560000
1998	Tallinn	160000	390000	550000
	Tartu	80000	130000	210000
Grand Total		640000	1720000	2360000

Ülesanne 2.25.

Hoiuraamat

Kuupäev	Summa	Jääk	Intress	Kokku

Selgitus:

Tulud sisesta positiivsete arvudena, kulud negatiivsete arvudena. Arvuta pidev jääk kuupäevast sõltuvalt koos intressiga (intress 2% aastas).

Ülesanne 2.26.**Päevaraamat**

Kuupäev	Kauba/teenuse nimetus	Kogus	Hind	Summa	Rahaline seis

Selgitus:

Sisesta igapäevased kulud ja tulud. Tulemusena näita pidevat rahalist seisu.

Ülesanne 2.27.

Moodusta ülesande 2.25 kohta makro.

Ülesanne 2.28.

On antud bussipeatuste nimed ja kaugused algpunktist. Sõiduki-
lomeetri hind on kolmes kategoorias muudetav (vt. näidist).

Koosta bussiliini vahekauguste ja piletihindade tabelid.

BUSSILIIN

Vahekauguste tabel

Peatus	Algpunkt	Esimene	Teine	Kolmas	Neljas	Viies	Kuues
	0	5	7	10	12	15	18
Algpunkt	0	-5	-7	-10	-12	-15	-18
Esimene	5	0	-2	-5	-7	-10	-13
Teine	7	2	0	-3	-5	-8	-11
Kolmas	10	5	3	0	-2	-5	-8
Neljas	12	7	5	2	0	-3	-6
Viies	15	10	8	5	3	0	-3
Kuues	18	13	11	8	6	3	0

Piletihinnad

Peatus	Algpunkt	Esimene	Teine	Kolmas	Neljas	Viies	Kuues
Algpunkt	0,00						
Esimene	2,25	0,00					
Teine	3,15	1,00	0,00				
Kolmas	4,00	2,25	1,50	0,00			
Neljas	4,80	3,15	2,25	1,00	0,00		
Viies	6,00	4,50	3,60	2,25	1,50	0,00	
Kuues	7,20	5,20	4,40	3,60	2,70	1,50	0,00

Kuni 5 km 0,50 EEK

5 kuni 10 0,45 EEK

üle 10 km 0,40 EEK

Ülesanne 2.29.

On teada firma aastane kasvutempo aastatel 1991 kuni 1997.

Aasta	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Kasvutempo %	111	109	110	109	106	109	108

Koosta (valemi abil) kasvuprontsentide tabel aastate lõikes.

Aasta	1997	1996	1995	1994	1993	1992	1991
1997	108,00						
1996	117,72	109,00					
1995	124,78	115,54	106,00				
1994	136,01	125,94	115,54	109,00			
1993	149,62	138,53	127,09	119,90	110,00		
1992	163,08	151,00	138,53	130,69	119,90	109,00	
1991	181,02	167,61	153,77	145,07	133,09	120,99	111,00

Ülesanne 2.30.

On teada sõiduautode arv 100 elaniku kohta aastatel 1990 kuni 1997.

Aasta	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Sõiduautode arv 100 elaniku kohta	14	15,5	17,1	19,2	19,9	20,3	20,6	21

Koosta (valemi abil) tabel, mis väljendaks autode arvu protsentides (vt. näidist).

Aasta	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Sõiduautode arv 100 elaniku kohta	14	15,5	17,1	19,2	19,9	20,3	20,6	21
1990	100,0	110,7	122,1	137,1	142,1	145,0	147,1	150,0
1991		100,0	110,3	123,9	128,4	131,0	132,9	135,5
1992			100,0	112,3	116,4	118,7	120,5	122,8
1993				100,0	103,6	105,7	107,3	109,4
1994					100,0	102,0	103,5	105,5
1995						100,0	101,5	103,4
1996							100,0	101,9
1997								100,0

3. MS ACCESS'I HARJUTUSED

Ülesanne 3.1.

Moodusta raamatukogu andmebaas (vt. ülesanne 3.23) nii, et oleks võimalik lahendada ülesandeid 3.3–3.18.

Ülesanne 3.2.

Moodusta tuttavate andmebaas nii, et oleks võimalik lahendada ülesandeid 3.19–3.21.

Ülesanne 3.3.

Leia kõik raamatud, mis on kallimad kui 90.-. Väljasta raamatute nimekiri autorite järgi tähestikulises järjekorras.

Ülesanne 3.4.

Leia kõik enne 1990. a. ilmunud raamatud, mis on momendil välja laenutatud.

Ülesanne 3.5.

Koosta nimekiri raamatutest, mis on välja laenutatud rohkem kui 2 kuud tagasi ja ei ole tagastatud.

Ülesanne 3.6.

Koosta aadressilipikud võlglastele.

Ülesanne 3.7.

Koosta momendil väljalaenutatud inglisekeelsete raamatute nimekiri, kus on ära toodud autori nimi, väljaandmise aasta ja hind.

Ülesanne 3.8.

Teha nimekiri 18–23 aastaste lugejate kohta. Lisa väljatrüki lõppu aruande koostaja andmed.

Ülesanne 3.9.

Teha ekraanivorm uute raamatute andmete sisestamiseks. Lisa abistav info andmete sisestajale, võimalikud valikud ja kontrollid.

Ülesanne 3.10.

Leia isikud, kes pole ühtegi raamatut laenutanud. Salvesta nende andmed eraldi tabelisse.

Ülesanne 3.11.

Leia isikud, kes on kõige rohkem raamatuid laenutanud.

Ülesanne 3.12.

Leia eestikeelsed raamatud, mida pole kordagi laenutatud.

Ülesanne 3.13.

Leia 5 kõige enam nõutud raamatut.

Ülesanne 3.14.

Koosta parameeterpäring, mis otsib raamatud, mis on välja laenutatud teatud ajavahemikul.

Ülesanne 3.15.

Teha risttabel raamatute kohta keelte ja valdkondade järgi.

Ülesanne 3.16.

Teha risttabel raamatute väljaandmise aja ja koha kohta.

Ülesanne 3.17.

Teha risttabel raamatute hinna ja autori kohta.

Ülesanne 3.18.

Koosta sõprade ja tuttavate sünnipäevade kohta nimekiri kuude järjestuses.

Ülesanne 3.19.

Teha koondtabel tuttavate kohta vanuse ja elukoha järgi.

Ülesanne 3.20.

Rühmita tuttavad vanuse järgi täiendavalt kolme rühma.

Ülesanne 3.21.

Teha koondtabel tuttavate soo ja vanuse järgi.

Ülesanne 3.22.

Teha koondtabel tuttavate soo ja telefoni olemasolu järgi.

Ülesanne 3.23.

ID	Pealkiri	Autorid	Väljaandmise aasta	Väljaandmise koht	Lehekülgi	Mis keeles?	Hind
2	Kevade	Luts, Oskar	1934	Tartu	256	eesti	55,00 kr
3	Suvi	Luts, Oskar	1978	Tallin	300	vene	23,00 kr
4	Anatoomia konspekt	Üliõpilane X	1979	Tartu	100	inglise	45,00 kr
5	Access 2.0 konspekt	Mägi, Arvo	1976	Tallin, IT koolitus	160	eesti	89,00 kr
6	Talve	Luts, Oskar	1971	Tartu, Ilmamaa	350	eesti	90,00 kr
7	The Art of Prolog	Sterling, L., Shapiro, E.	1986	London, England	427	inglise	500,00 kr
8	Philosophy of Logics	Haack, Susan	1978	Cambridge University Press	276	inglise	324,00 kr
9	Grundläggande logik	Hansen Kaj B.	1992	Lund	309	rootsi	289,00 kr
10	Modern Logic	Forbes, Graeme	1994	Oxford	397	inglise	134,00 kr
11	Mõtteärrakuid III	Semper, Johannes	1977	Tallinn	477	eesti	95,00 kr
12	Pisiblufi käisraamat. Internet	Ainsley, Robert	1996	Tallinn	63	eesti	67,00 kr
13	Matemaatika leksikon	Kaasik, Ülo	1982	Tallinn	207	eesti	190,00 kr

ID	Pealkiri	Autorid	Väljaandmise aasta	Väljaandmise koht	Lehekülgi	Mis keeles?	Hind
14	Lihtsaid ja keerulisi I	Kaasik, Ülo	1977	Tallinn	311	eesti	94,00 kr
15	Lihtsaid a keerulisi II	Kaasik, Ülo	1975	Tallinn	300	eesti	123,00 kr
16	Informaatika I	Leping, V., Kaseorg, M.	1996	Tartu	104	prantsuse	56,00 kr
17	Sissejuhatus öko- nomeetriasse	Paas, Tiit	1996	Tartu: TÜ Kirjastus	315	eesti	50,00 kr
18	Informaatika II	Leping, V., Kaseorg, M.	1997	Tartu: TÜ Kirjastus	96	eesti	45,00 kr

2011
N^{XI}
A-3425

TARTU ÜLIKOOI • MAJANDUSTEADUSKOND

TARTU ÜLIKOOI RAAMATUKOGU

020004342

TARTU ÜLIKOOI RAAMATUKOGU

1 0300 00090528 3

VAMBOLA LEPING on lõpetanud 1976. aastal Tartu Ülikooli matemaatikateaduskonna. On õpetanud andmetöötlust, algoritmilisi keeli ja programmeerimist, arvuteid ja informaatikat, infosüsteeme.

MERIKE KASEORG on lõpetanud 1995. aastal Tartu Ülikooli majandusteaduskonna. Õpetab informaatikat.